

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind
protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți
cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere este elaborat de către Ministerul Sănătății.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat în temeiul art. 6 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, care prevede că actele normative privind securitatea și sănătatea în muncă se aprobă de Guvern, precum și al art. 6 alin. (2) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, conform căruia normele sanitare care stabilesc criteriile de securitate și siguranță pentru om în raport cu factorii mediului înconjurător și ocupațional, cu produsele și serviciile, precum și cerințele de asigurare a unor condiții favorabile pentru viață, sunt reglementate prin regulamente sanitare elaborate de Ministerul Sănătății și aprobate de Guvern. Proiectul se regăsește în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, cu modificările ulterioare (clusterul 3, Cap. 19, Anexa A, acțiunea nr. 17). De asemenea, proiectul transpune Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 158 din 30 aprilie 2004, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/869 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2024 de modificare a Directivei 2004/37/CE și a Directivei 98/24/CE a Consiliului în ceea ce privește valorile-limită pentru plumb și compușii săi anorganici, precum și pentru diizocianați.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Protecția lucrătorilor împotriva riscurilor generate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere reprezintă una dintre prioritățile politicilor moderne în domeniul securității și sănătății în muncă. Dezvoltarea continuă a proceselor industriale, introducerea pe piață a unor noi substanțe chimice și diversificarea tehnologiilor utilizate în diferite ramuri ale economiei determină apariția unor riscuri profesionale din ce în ce mai complexe, ceea ce impune actualizarea permanentă a cadrului normativ și implementarea unor măsuri eficiente de prevenire și control al expunerii profesionale. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) estimează că, în anul 2019, expunerea la substanțe chimice a contribuit la aproximativ 2 milioane de decese la nivel mondial, cauzate de intoxicații acute, boli cardiovasculare, boli respiratorii cronice și diferite forme de cancer. Totodată, Organizația Internațională a Muncii (OIM) estimează că peste un miliard de lucrători sunt expuși anual la factori chimici periculoși în mediul ocupațional. În acest context, cancerul profesional reprezintă principala cauză a deceselor asociate activității profesionale, fiind estimate peste 600 000 de decese anual la nivel mondial. La nivelul Uniunii Europene, aproximativ 52% din totalul deceselor profesionale sunt atribuite cancerului, comparativ cu 24% determinate de bolile circulatorii, 22% de alte boli și doar 2% de accidente de muncă. Aceste date demonstrează că prevenirea expunerii la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere constituie una dintre cele mai importante măsuri pentru reducerea poverii bolilor profesionale și protejarea sănătății populației active.

În Republica Moldova, deși numărul cazurilor confirmate de cancer profesional este redus, evoluția indicatorilor epidemiologici relevă o creștere constantă a poverii bolilor oncologice. Astfel, în perioada 2015–2023, incidența tumorilor maligne a crescut cu aproximativ 150%, iar prevalența acestora aproape s-a dublat (figura 1). Chiar dacă aceste date nu reflectă exclusiv afecțiunile de origine ocupațională, ele evidențiază impactul major al bolilor oncologice asupra sănătății populației și justifică consolidarea măsurilor de prevenire a tuturor factorilor de risc, inclusiv a celor prezenți în mediul ocupațional.

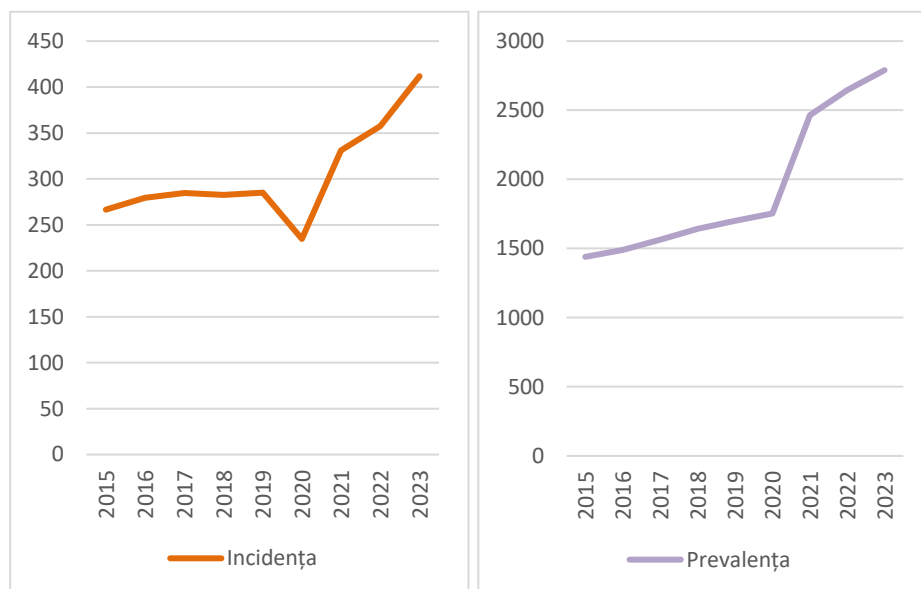

Figura 1. Incidența și prevalența prin tumori maligne, la 100 mii locuitori (pentru perioada 2015-2023)

Expunerea profesională la agenți chimici periculoși nu este asociată exclusiv cu apariția cancerului. Numeroase substanțe utilizate în industrie, agricultură, construcții, sectorul medical și alte domenii economice produc efecte toxice asupra organismului uman, afectând sistemul reproducător, sistemul endocrin, sistemul respirator, sistemul cardiovascular și sistemul nervos. În funcție de proprietățile toxicologice ale acestora, expunerea poate determina infertilitate, malformații congenitale, tulburări endocrine, boli respiratorii cronice, afecțiuni neurologice și alte patologii severe, ale căror efecte apar, de regulă, după expuneri repetate sau de lungă durată. În același timp, amplasarea utilizării acestor substanțe în activitățile economice determină o povară importantă asupra sistemelor de sănătate și protecție socială, precum și pierderi economice generate de incapacitatea temporară de muncă, invaliditate și reducerea productivității. Principalele categorii de agenți chimici periculoși, impactul acestora asupra sănătății și povara globală estimată a expunerii profesionale sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 1

Substanța	Impactele principale asupra sănătății	Povara globală a expunerii ocupaționale	Impactul asupra sănătății în muncă
Azbest	Cancer (mezoteliom, cancer pulmonar, laringe, ovar) Azbestoză și boală pleurală	>125.000.000 (OMS 2018)#	>233.000 decese anual (GBD 2019)

Silice	Cancer (pulmonar) Silicoză	>50.000.000 (date limitate, 35 țări) (OSHA 2002; IOM 2011)	>65.000 decese anual (GBD 2019)
Metal greu: Plumb	Cancer (stomac), Neurotoxicitate, Boală cardiovasculară	>1.800.000 (UE-OSHA 2014; CAREX-Canada 2020)	Date limitate (>900.000 din cauza expunerii la plumb ambiental) (GBD 2019)
Metal greu: Mercur	Neurotoxicitate, Nefrotoxicitate, Toxicitate imună, Toxicitate asupra reproducerii	>19.000.000 (date limitate pentru mineritul artizanal) (Steckling et al. 2017)	>2.000.000 DALYs (Steckling et al. 2017)
Solvenți	Cancer, Efecte neurotoxice (inclusiv CSE), Toxicitate asupra reproducerii	Date limitate	Date limitate
Coloranți (vopsele)	Cancer (vezică urinară)	Date limitate	Date limitate
Substanțe perfluorurate (PFAS)	Cancer (testicular, ficat și rinichi) Toxicitate imună Toxicitate hepatică Toxicitate asupra reproducerii	Date limitate	Date limitate
Substanțe care perturbă sistemul endocrin (EDCs)	Toxicitate asupra reproducerii Obezitate Diabet Neurotoxicitate Cancere (sân, prostată)	Date limitate	Date limitate (>20 mil. puncte IQ pierdute; >800.000 cazuri de infertilitate masculină în SUA și Europa)
Pesticide	Intoxicații Cancere (diverse) Neurotoxicitate Tulburări endocrine Toxicitate asupra reproducerii	Date limitate (dar probabil semnificativă; expunere estimată a ~883 mil. lucrători agricoli globali)	>300.000 decese anual din cauza intoxicațiilor cu pesticide; >10.000 decese din intoxicații acute accidentale
Poluarea aerului la locul de muncă	Cancere (plămâni) Boli respiratorii Boli cardiovasculare	>1,2 miliarde (OMS 2018)	>860.000 decese anual (OMS 2018)

Recunoscând amploarea acestor riscuri, Uniunea Europeană actualizează permanent Directiva 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere. Modificările succesive ale directivei au extins domeniul de aplicare asupra substanțelor toxice pentru reproducere, au introdus noi obligații privind evaluarea și gestionarea riscurilor profesionale și au consolidat măsurile destinate reducerii expunerii lucrătorilor, în conformitate cu cele mai recente dovezi științifice.

În prezent, cadrul normativ național este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 775/2017, care transpune doar parțial Directiva 2004/37/CE și nu reflectă modificările operate ulterior la nivelul

Uniunii Europene. Totodată, odată cu aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2024 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă, prin care au fost actualizate valorile-limită de expunere profesională, a devenit necesară revizuirea și armonizarea cadrului normativ care reglementează măsurile de prevenire și protecție împotriva expunerii la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere.

Datele naționale privind supravegherea factorilor de risc profesional de origine chimică relevă existența unor provocări în domeniul monitorizării expunerii profesionale. În ultimul deceniu se constată o diminuare a numărului de unități economice în care sunt efectuate măsurări instrumentale și analize de laborator ale factorilor chimici de risc, concomitent cu menținerea unui nivel semnificativ al rezultatelor neconforme privind respectarea valorilor-limită admisibile de expunere profesională (figura 2). Această situație demonstrează necesitatea consolidării obligațiilor privind evaluarea riscurilor profesionale, monitorizarea expunerii și implementarea măsurilor de prevenire la nivelul unităților economice.

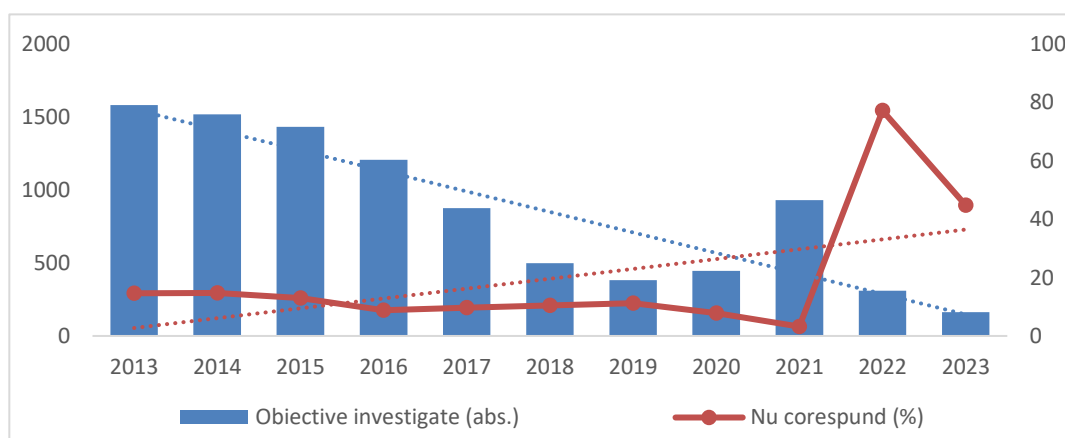

Figura 2. Numărul de obiective investigate la factorii de risc profesional de origine chimică și ponderea celor care nu corespund cerințelor

În contextul problemelor expuse, menținerea cadrului normativ actual afectează mai multe categorii de beneficiari și destinatari ai reglementării. În primul rând, lucrătorii sunt expuși unui risc sporit de afectare a sănătății ca urmare a evaluării incomplete a riscurilor profesionale și a aplicării neuniforme a măsurilor de prevenire și protecție împotriva expunerii la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere. În al doilea rând, angajatorii suportă costuri economice generate de incapacitatea temporară de muncă, îmbolnăvirile profesionale, reducerea productivității și aplicarea unui cadru normativ care nu mai corespunde evoluțiilor legislative și tehnice din domeniu. Totodată, autoritățile publice și sistemul de sănătate sunt afectate prin creșterea presiunii asupra serviciilor medicale și de protecție socială, precum și prin dificultățile de monitorizare și evaluare a impactului expunerii profesionale asupra stării de sănătate a populației active.

În aceste condiții, menținerea cadrului normativ actual nu mai răspunde evoluțiilor științifice și tehnice din domeniul securității și sănătății în muncă și nu oferă un nivel adecvat de protecție împotriva riscurilor generate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere. Actualizarea cadrului normativ este necesară pentru consolidarea măsurilor de prevenire și control al expunerii profesionale, îmbunătățirea condițiilor de muncă și reducerea riscului de apariție a bolilor profesionale și a altor afecțiuni asociate expunerii ocupaționale la substanțe chimice periculoase. Adoptarea prezentului proiect va contribui la protejarea sănătății și securității lucrătorilor, reducerea impactului social și economic al îmbolnăvirilor profesionale, creșterea productivității prin menținerea capacității de muncă a populației active, precum și la dezvoltarea unui mediu de muncă sigur și sănătos. Totodată, proiectul va consolida responsabilitatea angajatorilor în gestionarea riscurilor profesionale și

va crea premisele unei monitorizări mai eficiente a expunerii la agenți chimici periculoși, cu beneficii pe termen lung pentru sănătatea publică, sistemul de protecție socială și economia națională.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul general al proiectului este consolidarea protecției sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor generate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere, prin instituirea unui cadru normativ actualizat privind prevenirea, evaluarea și controlul expunerii profesionale, contribuind astfel la reducerea îmbolnăvirilor profesionale, menținerea capacității de muncă și dezvoltarea unui mediu de muncă sigur și sănătos.

Pentru atingerea acestui obiectiv, proiectul urmărește:

- consolidarea mecanismelor de identificare, evaluare și monitorizare a riscurilor profesionale generate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere;
- actualizarea cerințelor privind prevenirea și reducerea expunerii profesionale prin aplicarea măsurilor tehnice, organizatorice și individuale de protecție;
- extinderea cadrului de reglementare asupra substanțelor toxice pentru reproducere și stabilirea măsurilor diferențiate de gestionare a acestora în funcție de caracteristicile toxicologice;
- consolidarea responsabilităților angajatorilor privind evaluarea riscurilor, informarea și instruirea lucrătorilor, monitorizarea expunerii și supravegherea sănătății;
- reducerea incidenței bolilor profesionale și a altor afecțiuni asociate expunerii ocupaționale la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere.

Pentru realizarea obiectivelor propuse, proiectul prevede următoarele soluții de reglementare:

- actualizarea cadrului normativ privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor generate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere, în conformitate cu evoluțiile științifice și tehnice din domeniu;
- introducerea în cadrul de reglementare a cerințelor specifice privind protecția lucrătorilor expuși la substanțe toxice pentru reproducere, inclusiv diferențierea măsurilor aplicabile în funcție de existența sau inexistența unei valori-prag;
- instituirea unor cerințe actualizate privind evaluarea riscurilor profesionale, substituirea agenților periculoși atunci când acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic, reducerea expunerii profesionale și aplicarea măsurilor de prevenire conform ierarhiei măsurilor de control;
- consolidarea obligațiilor angajatorilor privind monitorizarea expunerii profesionale, informarea și instruirea lucrătorilor, asigurarea măsurilor de igienă și protecție, precum și supravegherea sănătății persoanelor expuse;
- stabilirea unor cerințe privind gestionarea situațiilor de expunere accidentală sau previzibilă, organizarea activităților cu risc sporit și aplicarea măsurilor de protecție colectivă și individuală;
- corelarea prevederilor regulamentului cu celelalte acte normative din domeniul securității și sănătății în muncă, inclusiv cu Hotărârea Guvernului nr. 640/2024 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă și cu proiectele de acte normative conexe.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii Guvernului aprobă Regulamentul privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere, care stabilește cerințele minime privind prevenirea și reducerea expunerii profesionale la aceste categorii de agenți chimici periculoși, precum și măsurile necesare pentru protejarea sănătății și securității lucrătorilor.

Prin proiect se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 775/2017 și se instituie un cadru normativ actualizat, adaptat evoluțiilor științifice și tehnice din domeniul securității și sănătății în muncă, precum și modificărilor intervenite în legislația europeană.

Principalele prevederi ale proiectului sunt următoarele:

• **extinderea domeniului de reglementare** prin includerea substanțelor toxice pentru reproducere, alături de agenții cancerigeni și mutageni, asigurând astfel protecția lucrătorilor împotriva tuturor categoriilor de substanțe care pot produce efecte grave asupra sănătății;

• **actualizarea terminologiei și a definițiilor**, inclusiv introducerea noțiunilor de „substanță toxică pentru reproducere”, „substanță toxică pentru reproducere cu valoare-prag” și „substanță toxică pentru reproducere fără valoare-prag”, pentru asigurarea unei aplicări uniforme a prevederilor regulamentului;

• **consolidarea obligațiilor angajatorilor** privind identificarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor profesionale, inclusiv evaluarea tuturor căilor posibile de expunere, luarea în considerare a efectelor cumulative și actualizarea periodică a evaluării riscurilor;

• **instituirea ierarhiei măsurilor de prevenire**, prin acordarea priorității eliminării sau substituirii agenților periculoși, utilizării sistemelor închise, reducerii expunerii la cel mai scăzut nivel posibil și aplicării măsurilor tehnice și organizatorice corespunzătoare;

• **reglementarea măsurilor specifice aplicabile în situațiile de expunere accidentală și expunere previzibilă**, inclusiv stabilirea cerințelor privind limitarea accesului în zonele cu risc, utilizarea echipamentului individual de protecție și organizarea intervențiilor în condiții de siguranță;

• **consolidarea obligațiilor privind informarea și instruirea lucrătorilor**, consultarea reprezentanților acestora și asigurarea accesului la informațiile referitoare la riscurile profesionale și măsurile de prevenire;

• **instituirea unor cerințe actualizate privind măsurile de igienă și protecție individuală**, precum și privind supravegherea sănătății lucrătorilor expuși agenților cancerigeni, mutageni și substanțelor toxice pentru reproducere;

• **clarificarea responsabilităților autorităților competente și ale angajatorilor** în procesul de implementare, monitorizare și aplicare a prevederilor regulamentului.

Elementele de noutate ale proiectului constau, în principal, în extinderea sferei de reglementare asupra substanțelor toxice pentru reproducere, introducerea unor cerințe actualizate privind evaluarea și gestionarea riscurilor profesionale, consolidarea măsurilor de prevenire bazate pe ierarhia măsurilor de control, actualizarea obligațiilor angajatorilor privind monitorizarea expunerii și supravegherea sănătății lucrătorilor, precum și corelarea prevederilor regulamentului cu actele normative naționale adoptate în domeniul securității și sănătății în muncă.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de elaborare a prezentului proiect de act normativ, au fost examinate mai multe opțiuni alternative de reglementare, având în vedere necesitatea armonizării legislației naționale cu prevederile Directivei 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere. Analiza a avut ca scop identificarea celei mai eficiente soluții normative, care să răspundă atât cerințelor de conformitate europeană, cât și necesității consolidării protecției lucrătorilor. Prima opțiune analizată a fost menținerea cadrului legislativ existent (status quo). Această abordare a fost considerată necorespunzătoare, întrucât nu ar permite transpunerea integrală a directivei, menținând o reglementare fragmentară și incompletă. În lipsa unei actualizări, cadrul normativ național ar rămâne nealiniat cerințelor Uniunii Europene, ceea ce contravine angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare.

O a doua opțiune avută în vedere a fost adoptarea unor reglementări naționale distincte, dedicate fiecărei categorii de agenți periculoși (cancerigeni, mutageni, substanțe toxice pentru reproducere). Această variantă a fost exclusă întrucât ar fi condus la dublarea și suprapunerea normelor, creând dificultăți de aplicare, riscuri de incoerență legislativă și o transpunere neunitară a directivei europene. În concluzie, opțiunea aleasă – elaborarea unui nou act normativ unitar, actualizat și armonizat cu acquis-ul UE – reprezintă soluția optimă atât din perspectiva eficienței juridice, cât și a protecției reale a lucrătorilor împotriva riscurilor profesionale generate de agenți chimici periculoși.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea prezentului regulament va genera un impact moderat asupra sectorului public, în special asupra Inspectoratului de Stat al Muncii – instituția responsabilă de controlul și monitorizarea respectării normelor în domeniul sănătății și securității în muncă. Aplicarea noilor prevederi va implica actualizarea procedurilor de inspecție, precum și intensificarea controalelor în domeniile de activitate cu risc crescut de expunere la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere.

Totodată, va fi necesară formarea continuă a personalului de control, prin instruirea inspectorilor de muncă cu privire la noile cerințe legislative și abordări tehnice în evaluarea riscurilor profesionale chimice. Această adaptare operațională este esențială pentru asigurarea aplicării corecte și unitare a prevederilor regulamentului.

Pe termen lung, aplicarea riguroasă a acestor norme va aduce beneficii semnificative pentru sistemul public, prin reducerea incidenței bolilor profesionale grave, scăderea presiunii asupra sistemului de sănătate și creșterea duratei de viață activă a populației expuse. Astfel, măsurile propuse contribuie nu doar la protejarea sănătății lucrătorilor, ci și la sustenabilitatea serviciilor publice de sănătate și muncă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Adoptarea și implementarea proiectului de hotărâre nu presupune alocări financiare suplimentare din bugetul de stat. Instituțiile responsabile – în special Inspectoratul de Stat al Muncii și Agenția Națională pentru Sănătate Publică – vor aplica noile prevederi în limitele resurselor existente, utilizând infrastructura instituțională deja funcțională.

În ceea ce privește componenta de prevenire, control și protecție la nivelul unităților economice, costurile aferente măsurilor de gestionare a riscurilor profesionale – inclusiv cele privind evaluarea expunerii, utilizarea echipamentelor individuale de protecție, măsurile de igienă, instruirea personalului și, dacă este cazul, acoperirea tratamentelor pentru bolile profesionale – revin în sarcina angajatorului, în conformitate cu prevederile legislației muncii și de securitate și sănătate în muncă.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Adoptarea proiectului va avea un impact nesemnificativ asupra sectorului privat. Actualmente angajatorii sunt obligați să identifice riscurile specifice, să implementeze măsuri de prevenire, protecție și monitorizare, precum și să asigure instruirea lucrătorilor și supravegherea medicală corespunzătoare în conformitate cu cadrul normativ în domeniu.

Costurile pentru întreprinderea măsurilor de prevenire a riscurilor profesionale implicate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni ori substanțele toxice pentru reproducere, inclusiv în cazul producerii îmbolnăvirilor sau accidentelor, sunt suportate de către angajator, în conformitate cu prevederile legislației în domeniu. Aceste costuri includ, dar nu se limitează la, evaluări de risc, testări de laborator, achiziția echipamentelor de protecție individuală și adaptarea proceselor tehnologice.

Pentru identificarea riscului profesional, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 533/2011 cu privire la aprobarea Listei și tarifelor serviciilor contra cost din sfera sănătății publice prestate persoanelor fizice și juridice, tariful pentru „Expertiza sanitară a indicatorilor necesari pentru atestarea unui loc de muncă, estimarea factorilor de risc” este de 51 de lei.

În cazul în care analiza procesului de muncă evidențiază prezența plumbului investigația pentru determinarea concentrației plumbului se va realiza prin metoda spectrofotometrică cu absorbție atomică, având un cost de 299 lei. Se precizează că această investigație se efectuează pentru încăperea în care se desfășoară activitatea cu expunere la plumb, nu pentru fiecare lucrător individual. Pentru un lucrător, costul total al echipamentului individual de protecție pe parcursul unui an este de aproximativ 25.000 lei. Aceasta include atât echipamentul individual de protecție reutilizabil (mască de protecție, cizme de protecție și ochelari de protecție), cât și echipamentul individual de protecție de unică folosință (filtre de particule P3, mănuși de protecție, combinezon de protecție).

Echipament	Preț unitar estimativ, EUR ¹	Preț unitar estimativ, lei	Cost anual estimativ, EUR	Cost anual estimativ, lei
Mască de protecție respiratorie (semimască)	~100–180	~1900–3500	~150	~3500
Filtre particule P3	~10–15 / pereche	~190–290 ¹ /pereche	~300	~5900
Mănuși de protecție	~2–5 / pereche	~40–100/ pereche	~200	~3900
Combinezon de protecție	~10–20	~190–390	~500	~9800
Cizme de protecție	~50–90	~990–1770	~70	~1380
Ochelari de protecție	~15-30	~292-585	~30-60	~600-1200
Costurile echipamentului individual de protecție au fost estimate pe baza prețurilor medii practicate de furnizori europeni și convertite în lei moldovenești la un curs de schimb. Sursele includ platforme comerciale specializate în echipamente de protecție, rapoarte tehnice și date de piață disponibile public. <u>Totodată, este de menționat că angajatorul suportă aceste cheltuieli și este obligat să asigure evaluarea riscului și lucrătorii cu echipament individual de protecție, în conformitate cu prevederile punctelor 8 și 27 din Hotărârea de Guvern nr. 775/2017.</u> Costurile asociate păstrării informației cu privire la lucrătorii expuși la agenți cancerigeni și mutageni vor scădea în contextul micșorării termenului de păstrare de la 50 de ani la 40 de ani. Pe termen lung, însă, beneficiile sunt considerabile: reducerea incidenței bolilor profesionale, scăderea absenteismului, evitarea litigiilor costisitoare, costurilor asociate accidentelor de muncă și bolilor profesionale și creșterea productivității prin menținerea unei forțe de muncă sănătoase. De asemenea, conformarea cu cerințele Directivei 2004/37/CE contribuie la sporirea încrederii partenerilor economici și facilitează accesul produselor și serviciilor moldovenești pe piața Uniunii Europene.				
4.4. Impactul social				
Proiectul va genera un impact social pozitiv prin reducerea expunerii lucrătorilor la agenți cancerigeni, mutageni și toxici pentru reproducere, contribuind la prevenirea bolilor profesionale și la protejarea sănătății populației active. Pe termen lung, va susține creșterea duratei vieții active, reducerea poverii asupra sistemului de sănătate și consolidarea unui mediu de muncă sigur și echitabil.				
4.5. Impactul asupra datelor cu caracter personal				
Implementarea proiectului nu implică prelucrarea suplimentară de date cu caracter personal în afara celor deja prevăzute de cadrul normativ existent. Eventualele date personale colectate în contextul supravegherii sănătății lucrătorilor vor fi prelucrate în conformitate cu legislația națională privind protecția datelor cu caracter personal și cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, respectând principiile legalității, proporționalității și confidențialității.				
4.6. Impactul asupra echității și egalității de gen				
Nu este aplicabil.				
4.7. Impactul asupra mediului				
Proiectul nu generează un impact direct asupra mediului. Cu toate acestea, prin instituirea unor cerințe stricte privind gestionarea agenților cancerigeni, mutageni și toxici pentru reproducere, contribuie indirect la reducerea contaminării mediului de muncă și a riscurilor de poluare asociate				

manipulării necorespunzătoare a acestor substanțe. Astfel, implementarea regulamentului susține bunele practici de mediu în cadrul unităților economice.
4.8. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul hotărârii Guvernului transpune parțial Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni sau substanțe toxice pentru reproducere. În conformitate cu art. 31 din Legea nr. 100/2017, a fost elaborat tabelul de concordanță pentru actele Uniunii Europene transpuse, gradul general de compatibilitate a proiectul hotărârii de Guvern cu actul juridic UE fiind stabilit „parțial compatibil”.
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
a) Obiectivul actului juridic al UE: protecția lucrătorilor împotriva riscurilor pentru sănătatea și securitatea lor generate sau care pot fi generate de expunerea la locul de muncă la agenți cancerigeni sau mutageni ori la substanțe toxice pentru reproducere, inclusiv prevenirea unor astfel de riscuri; b) Gradul de transpunere a actului juridic al Uniunii Europene: Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului este, în prezent, transpusă parțial în legislația națională. Pentru realizarea transpunerii integrale, dispozițiile referitoare la supravegherea medicală a lucrătorilor au fost incorporate în Hotărârea de Guvern nr. 146/2026 cu privire la supravegherea sănătății lucrătorilor. Se precizează că art. 14 alin. (8) din directivă a fost transpus parțial prin Hotărârea Guvernului nr. 146/2026, iar transpunerea sa completă va fi asigurată prin modificarea proiectul Hotărârii Guvernului nr. 1282/2016. c) Argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta: nu sunt introduse reglementări suplimentare care să depășească cerințele minime. Proiectul de hotărâre vizează transpunerea parțială a prevederilor Directivei 2004/37/CE, fără introducerea unor dispoziții suplimentare sau mai restrictive față de cele stabilite la nivelul Uniunii Europene. Reglementări similare existente în legislația statelor membre ale UE: <i>România:</i> Hotărârea nr. 1.093/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la locul de muncă la agenți cancerigeni sau mutageni ori la substanțe toxice pentru reproducere; <i>Slovacia:</i> Regulamentul nr. 356/2006 al guvernului slovac privind protecția sănătății lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni și mutageni la locul de muncă; <i>Estonia:</i> Cerințe de sănătate și securitate în muncă pentru manipularea substanțelor chimice cancerigene și mutagene, Hotărârea de Guvern nr. 308/2005; <i>Bulgaria:</i> Regulamentul nr. 10/2003 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni și mutageni la locul de muncă. <u>Tabelul de concordanță:</u> În procesul de transpunere, a fost elaborat și actualizat tabelul de concordanță, care reflectă fidelitatea și completitudinea preluării prevederilor Directivei 2004/37/CE. Acest instrument va facilita monitorizarea aplicării actului normativ și va permite adaptarea rapidă în cazul eventualelor modificări ulterioare ale directivei, asigurând astfel menținerea alinierii continue la acquis-ul Uniunii Europene. Totodată, tabelul de concordanță a fost transmis Comisiei Europene pentru consultare. În urma evaluării, Comisia Europeană a apreciat gradul înalt de transpunere a Directivei 2004/37/CE în proiectul actului normativ și a înaintat câteva propuneri de ajustare, preponderent de ordin tehnic. Ca urmare, proiectul hotărârii și tabelul de concordanță au fost revizuite și ajustate corespunzător, ținând cont de observațiile formulate.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

În vederea asigurării unei transpuneri complete și conforme a Directivei 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului, proiectul de hotărâre propus urmărește instituirea unui cadru normativ național clar și funcțional, fără a introduce dispoziții suplimentare față de cele prevăzute la nivel european. Această intervenție legislativă este necesară atât pentru alinierea Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene, cât și pentru respectarea angajamentelor asumate în cadrul procesului de aderare.

Adoptarea proiectului contribuie, totodată, la eficientizarea reglementărilor interne în domeniul sănătății și securității în muncă, oferind claritate părților implicate – angajatori, lucrători și autorități de control – cu privire la drepturile, obligațiile și standardele aplicabile în contextul expunerii la agenți cancerigeni, mutageni și substanțe toxice pentru reproducere.

Pe lângă rolul său de aliniere normativă, proiectul reflectă angajamentul statului de a proteja sănătatea populației active și de a asigura un mediu de muncă sigur, în conformitate cu prevederile constituționale și principiile dreptului internațional în materie de muncă. Astfel, măsurile prevăzute nu doar răspund cerințelor europene, ci și întăresc capacitatea instituțională de prevenire a riscurilor ocupaționale și de promovare a muncii decente.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului Hotărârii Guvernului, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății, compartimentul „Transparență”, Proiecte supuse consultărilor publice” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la linkul: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-anunta-initierea-elaborarii-proiectului-de-hotarare-de-guvern-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-protectia-lucratorilor-impotriva-riscurilor-legate-de-expunerea-la-agenti-cancerigeni-sau-mutageni-la-locul-de-munca/14088>

Proiectul a fost supus consultărilor publice, în cadrul Ministerului Sănătății, la data de 10 iunie 2025. La consultări au participat reprezentanți din instituțiile după cum urmează: Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Confederația Națională a Patronatelor, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Ministerul Mediului, Inspectoratul de Stat a Muncii. Propunerile înaintate în cadrul consultărilor asupra proiectului au fost luate în considerație, prin ajustarea actului normativ sus menționat.

Totodată a fost plasat și pentru consultări publice și poate fi accesat la linkul: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-prezinta-spre-consultari-publice-proiectul-de-hotarare-de-guvern-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-protectia-lucratorilor-impotriva-riscurilor-legate-de-expunerea-la-agenti-cancerigeni-sau-mutageni-la-locul-de-munca/14088>.

Proiectul a fost supus avizării și avizării repetate de către instituțiile după cum urmează: Ministerul Muncii și Protecției Sociale (inclusiv Inspectoratul de Stat al Muncii), Ministerul Finanțelor, Centrul de Armonizare a Legislației, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Confederația Națională a Sindicatelor, Confederația Națională a Patronatelor, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, a fost întocmit tabelul de sinteză, iar proiectul a fost ajustat în conformitate cu propunerile parvenite.

Totodată, tabelul de concordanță a fost transmis Comisiei Europene pentru consultare. În urma evaluării, Comisia Europeană a apreciat gradul înalt de transpunere a Directivei 2004/37/CE în proiectul actului normativ și a înaintat propuneri de ajustare, preponderent de ordin tehnic. Ca urmare, proiectul hotărârii și tabelul de concordanță au fost revizuite și ajustate corespunzător.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării prevederilor art. 34, 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul a fost supus expertizei juridice și anticorupție.

Raport de expertiză nr. 06/2/15577 din 04.09.2025 al Centrului Național Anticorupție.

Reieșind din argumentele autorului, proiectul promovează interesul public privind diminuarea riscurilor legate de sănătatea profesională, precum și impactul economic negativ asupra angajatorilor cauzat de

absenteism, îmbolnăviri profesionale și pierderi de productivitate. Totodată, au fost identificate formulări cu caracter ambiguu în anumite dispoziții ale proiectului, care pot genera interpretări abuzive în procesul de aplicare aferente utilizării formulărilor ambigui („măsuri adecvate”, „proceduri adecvate”, „acolo unde este posibil”).

În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea formulărilor indicate în prezentul raport de expertiză anticorupție. Proiectul a fost ajustat în conformitate cu recomandările din raport.

Raport de expertiză nr. 04/1-8833 din 05.09.2025 al Ministerului Justiției.

Proiectul a fost ajustat corespunzător raportului de expertiză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre urmează să intre în vigoare la 24 luni de la publicarea în Monitorul Oficial, asigurând o perioadă de tranziție necesară pentru adaptarea instituțională și dotarea laboratoarelor în vederea efectuării măsurătorilor conforme cerințelor regulamentului.

Pentru asigurarea transpunerii integrale, prevederile referitoare la supravegherea medicală a lucrătorilor au fost transpuse prin Hotărârea Guvernului nr. 146/2026, cu privire la supravegherea sănătății lucrătorilor. Se precizează că art. 14 alin. (8) din directivă a fost transpus parțial prin Hotărârea Guvernului nr. 146/2026, iar transpunerea sa completă va fi asigurată prin modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1282/2016.

La data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Hotărârea Guvernului nr. 775/2017 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind protecția sănătății lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 356-359, art. 881), se abrogă.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de hotărâre va fi realizată printr-un efort coordonat interinstituțional, cu implicarea activă a principalelor autorități responsabile pentru sănătatea și securitatea în muncă. Obiectivul este de a asigura aplicarea integrală și eficientă a noilor reglementări, în conformitate cu cerințele directivei europene și cadrul legal național.

Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Protecției Sociale vor coordona întregul proces de implementare, monitorizare și informare a părților interesate, asigurând conformitatea cu noile obligații. Agenția Națională pentru Sănătate Publică va gestiona datele privind expunerea profesională la agenți cancerigeni, mutageni și toxici pentru reproducere, contribuind la evaluarea riscurilor și supravegherea sănătății lucrătorilor.

Inspectoratul de Stat al Muncii va exercita controlul asupra respectării noilor prevederi la locul de muncă, iar laboratoarele acreditate urmare dotării corespunzătoare, vor realiza măsurători privind expunerea chimică.

Evaluarea eficienței implementării se va baza pe indicatori-cheie precum: gradul de nerespectare a valorilor-limită de expunere, frecvența locurilor de muncă neconforme, incidența bolilor profesionale și a intoxicațiilor cauzate de expuneri profesionale.

Ministru

Alexandru GASNAȘ

Digitally signed by Gasnaș Alexandru
Date: 2026.08.13 16:25:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

